

# HAAPAVEDEN KAUPUNKI

## SOSIAALI- JA TERVEYSPIIRI HELMEN OMAISHOIDON TUEN MYÖNTÄMISPERUSTEET

Hyväksytty perusturvalautakunnassa 22.9.2020 §



Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi.  
Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi.  
Puhelin 08 4591 1, Faksi 08 4591 334, [www.haapavesi.fi](http://www.haapavesi.fi)



*Sosiaali- ja terveystyö*  
**Helmi**

## Sisällys

<b>1</b>	<b>OMAISHOITAJUUDEN TUNNISTAMINEN</b> .....	4
<b>2</b>	<b>OMAISHOIDONTUEN HAKEMINEN</b> .....	4
<b>3</b>	<b>OMAISHOIDONTUEN MYÖNTÄMISEN EDELLYTYKSET</b> .....	5
<b>4</b>	<b>OMAISHOIDONTUEN HAMUKSEN KÄSITTELY JA ARVIOINTIKÄYNTI</b> .....	6
4.1	Palvelutarpeen arviointi .....	6
4.2	Omaishoitajan voimavarat ja toimintakyky .....	7
<b>5</b>	<b>MYÖNTÄMISPERUSTEET</b> .....	7
5.1	Hoitoisuusryhmät yli 18-vuotiaat.....	8
5.1.1	I Hoitoisuusryhmä 408,11 €/kk .....	8
5.1.2	II Hoitoisuusryhmä 562,53 €/kk .....	9
5.1.3	III Hoitoisuusryhmä 816,22 €/kk .....	11
5.1.4	IV Hoitoisuusryhmä 1265,81 €/kk.....	12
5.1.5	Aikuisten omaishoidon tuen palkkiota alentavat seikat .....	12
5.2	Lapset ja nuoret (0–18 vuotta).....	13
5.2.1	Jatkuva hoidon tarve: tuki 408,11 €/kk .....	13
5.2.2	Runsas ympärivuorokautisen hoidon tarve: tuki 562,53 €/kk .....	13
5.2.3	Jatkuva ympärivuorokautisen hoidon tarve: tuki 816,22 €/kk.....	14
5.2.4	Korotettu omaishoidon tuki: 1265,81 €/kk .....	14
5.2.5	Lasten ja nuorten omaishoidon tuen palkkiota alentavat seikat.....	15
<b>6</b>	<b>PALVELUSUUNNITELMA</b> .....	15
<b>7</b>	<b>OMAISHOITOSOPIMUS JA OMAISHOIDON TUEN MAKSAMINEN</b> .....	16
<b>8</b>	<b>OMAISHOITAJAN LAKISÄÄTEINEN VAPAA JA MUUT PALVELUT</b> .....	16



8.1	Vuorohoito .....	17
8.2	Kotiin menevä perhehoitaja .....	17
8.3	Läheisten antama sijaishoito .....	17
8.4	Kotihoidon tukipalveluna.....	18
8.5	Lyhyt aikainen päivätoiminta .....	18
8.6	Omaishoitoa tukevat palvelut .....	18
<b>9</b>	<b>SEURANTA JA YHTEYDENPITO.....</b>	<b>19</b>
<b>10</b>	<b>OMAISHOIDONTUEN MAKSUN KESKEYTYMINEN JA SOPIMUKSEN IRTISANOMINEN.</b>	<b>19</b>



Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi.  
 Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi.  
 Puhelin 08 4591 1, Faksi 08 4591 334, [www.haapavesi.fi](http://www.haapavesi.fi)



*Sosiaali- ja terveystyö*  
**Helmi**

## 1 OMAISHOITAJUUDEN TUNNISTAMINEN

Omaishoidon tukea säätää Laki omaishoidon tuesta (937/2005). Laissa omaishoidontuesta omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuki on kokonaisuus, joka muodostuu hoitopalkkiosta, tarvittavista palveluista hoidettavalle ja omaishoitajan tukemisesta.

Omaishoidon tuella on tarkoitus tukea kaikkein eniten hoitoa ja huolenpitoa tarvitsevia henkilöitä, joiden toimintakyky on selvästi alentunut. Vanhuus tai kehitysvammaisuus tai testitulokset eivät ole riittävä peruste tuen saamiseen vaan hoidettavan avun tarve ja hoidettavuus sekä hoidon sitovuus ratkaisevat, kuuluuko henkilö tuen piiriin.

Haapaveden kaupungin perusturvalautakunta vahvistaa omaishoidon tuen hoitopalkkioluokat vuosittain.

Kunta voi myöntää omaishoidon tukea (Laki omaishoidon tuesta § 3), jos:

- 1) henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotiloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa
- 2) hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palveluiden avulla
- 3) hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia
- 4) omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää
- 5) hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva
- 6) tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista.

## 2 OMAISHOIDONTUEN HAKEMINEN

Omaishoidon tukea haetaan Sosiaali- ja terveystieteiden Helmen hakemuslomakkeella. Hakemus löytyy Sosiaali- ja terveystieteiden Helmen nettisivuilta tai kotihoidon tai kehitysvammahuollon palveluohjauksesta. Tukea voi hakea ympäri vuoden. Omaishoidon tuki myönnetään varattujen määrärahojen puitteissa. Omaishoidon tukeen ei ole subjektiivista oikeutta. Tukea ei myönnetä takautuvasti.



Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi.  
Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi.  
Puhelin 08 4591 1, Faksi 08 4591 334, [www.haapavesi.fi](http://www.haapavesi.fi)



Sosiaali- ja terveystieteiden  
**Helmi**

Hakemuksen palautuksen jälkeen asiakkaaseen otetaan yhteyttä ja sovitaan kotikäynnistä. Omaishoidontuki päätös edellyttää kotikäyntiä, jossa tavataan sekä hoidettava että hoitaja. Mikäli tuen myöntämisen edellytykset täyttyvät, tuen maksaminen aloitetaan hakemista seuraavan kuukauden alusta. Kotikäyntiä ja käynnillä tehtävää arviointia helpottaa esimerkiksi lääkärin kirjoittama C-lausunto, joka ei saa olla puolta vuotta vanhempi.

Omaishoidon tuki on veronalaista tuloa. Hoitaja tarkistaa itse palkkion ennakonpidätysprosentin verotoimistosta. Myönnetty tuki saattaa vaikuttaa eläkkeellä olevan hoitajan eläkkeeseen. Jos hoitaja on eläkkeellä, hän varmistaa itse työeläkelaitokselta tai Kansaneläkelaitokselta, voiko hän ansaita omaishoidon palkkion eläkkeen lisäksi. Mikäli hoitaja saa työttömyysturvaa, hänen tulee itse varmistaa TE-toimistosta (työ- ja elinkeinotoimisto), miten omaishoidon tuki vaikuttaa hänen työttömyysturvaansa.

### 3 OMAISHOIDONTUEN MYÖNTÄMISEN EDELLYTYKSET

Omaishoidon tukea voidaan myöntää, jos henkilö tarvitsee alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi kotioloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa. Hoidettavan tosiasiallisen asuinkunnan on oltava Sosiaali- ja terveystieteiden Helmen alueella, jotta tukea voidaan myöntää.

Omaishoitajalla tarkoitetaan hoidettavan omaista tai muuta henkilöä, joka on tehnyt omaishoitosopimuksen kunnan tai kuntayhtymän kanssa (Laki omaishoidon tuesta 637/2005). Omaishoitajana voi toimia täysi-ikäinen (18-vuotta täyttänyt) henkilö, jonka terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia. Omaishoitajan on kyettävä kantamaan kokonaisvastuu hoidettavasta sekä takaamaan hänelle turvallinen ja asianmukainen hoito. Omaishoidon tuen myöntämisen lähtökohtana on, että hoidettavan omainen tai läheinen haluaa ryhtyä omaishoitajaksi ja että hoidettava hyväksyy hänet hoitajakseen.

Omaishoidon tuen myöntämisen perusteena on hoidon sitovuus ja vaativuus. Omaishoidon tukea myönnetään pääsääntöisesti tilanteissa, kun tuen tarpeen arvioidaan olevan pysyvä tai pitkäaikainen. Omaishoidon tuesta päätettäessä selvitetään, täyttyvätkö omaishoidon tuelle laissa säädetty edellytykset sekä Sosiaali- ja terveystieteiden Helmen tässä asiakirjassa hyväksytyt myöntämisperusteet tuen saamiselle. Lisäksi arvioidaan, onko hoidettavan hoidon ja hoivan tarve muihin hakijoihin verrattuna sellainen, että hänelle voidaan talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa omaishoidon tukea myöntää. Omaishoidon tuen hoitopalkkio ei ole tarkoitettu korvaamaan vammasta tai sairaudesta aiheutuvia kustannuksia, kuten Kansaneläkelaitoksen maksamat hoitotuki tai vammaistuki.

Omaishoidon tuen hoitopalkkio on hoitajalle maksettava palkkio hänen hoidettavalle tekemästään hoidosta ja hoivasta. Omaishoidon tukeen ei ole oikeutta, jos hoidettava asuu laitoksessa, tehostetussa palveluasumisessa tai hoidettava pääsääntöisesti opiskelee muulla paikkakunnalla ja asuu viikot pois kotoa tai on kokeilulomalla kotona. Tukeen ei ole myöskään oikeutta, jos hoidettavan avun tarve pääosin kohdistuu asiointi- ja kodinhoitotehtäviin.

Omaishoidon tuen päätöstä tehtäessä arvioidaan kokonaisvaltaisesti, selviytyykö hoitaja omaishoitoon liittyvistä tehtävistä ja hoitovastuusta. Arvioitaessa hoitajan soveltuvuutta



Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi.  
Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi.  
Puhelin 08 4591 1, Faksi 08 4591 334, [www.haapavesi.fi](http://www.haapavesi.fi)



Sosiaali- ja terveystieteiden  
**Helmi**

hoitotehtävään, voi soveltuvuuteen vaikuttaa hoitajan fyysinen ja psyykinen terveydentila, mahdolliset sairaudet ja niiden vaatima hoito. Lisäksi arvioidaan hoitajan toimintakyky ja voimavarat, kuten kyky selviytyä päivittäisistä toiminnoista. Hoitajan mahdollinen liiallinen päihteiden käyttö voi olla esteenä omaishoidon tuen myöntämiselle. Tarvittaessa hoitajan on esitettävä lääkärinlausunto terveydentilastaan.

Omaishoidettavan kodin on oltava terveydellisistä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva. Omaishoidon tuen myöntämisen tulee olla aina hoidettavan edun mukaista.

Palvelutarpeen arviointia tehtäessä pyritään huomioimaan kokonaistilanne omaishoidettavan ja omaishoitajan kannalta. Aikuisen hoidettavan toimintakyvyn ja avuntarpeen arvioinnissa käytetään mittareina RAI-toimintakykymittareita, muistin ja tiedonkäsittelyn arviointiin tarkoitettua MMSE-mittaria, sekä tarpeen mukaan muita toimintakykyä arvioivia mittareita. Päätöksenteon tukena käytetään tarvittaessa lääkärinlausuntoja tai muita hoitoisuuteen liittyviä lausuntoja.

## 4 OMAISHOIDONTUEN HAMUKSEN KÄSITTELY JA ARVIINTIKÄYNTI

Omaishoidontuen hakemuksia käsittelevät Sosiaali- ja terveystieteiden Helmessä yli 65-vuotiaiden osalta kotihoidon palveluohjaaja ja alle 65-vuotiaiden osalta aikuissosiaalityön sosiaaliohjaaja. (Sosiaalihuoltolaki § 34, § 36, § 37, § 42, § 43; Laki omaishoidontuesta § 3)

### 4.1 Palvelutarpeen arviointi

Omaishoidon tuen myöntäminen pohjautuu omaishoitajan ja omaishoidettavan toimintakyvyn ja voimavarojen arviointiin. Arviointi koostuu kotikäynnillä tehtävästä havainnoinnista, omaishoidettavan ja omaishoitajan haastatteluista sekä toimintakyvyn arvioinnista. Omaishoidon tuen päätöksenteossa hyödynnetään lääkärinlausuntoja ja muita asiantuntijalausuntoja.

Omaishoidon tuen arvioinnissa voidaan käyttää apuna mm. toimintakykyä ja muistia kuvaavia mittareita, lääkärinlausuntoja sekä muita hoitoisuuteen liittyviä lausuntoja. Lisäksi arvioidaan liikuntakykyä, kommunikaatiotaitoja ja erityisen vaativien hoitotoimenpiteiden tarvetta. Lasten ja nuorten omaishoidon tuen arvioinnissa huomioidaan lapsen ja nuoren ikätasoa vastaava päivittäinen hoivan, huolenpidon, ohjauksen ja valvonnan tarve.

Päätöstä tehtäessä huomioidaan omaishoitoperheen kokonaistilanne ja hoidon sitovuus. Erityisestä perustellusta syystä omaishoidon tuki voidaan myöntää määräajaksi (esim. kuntoutuminen on vielä kesken). Omaishoidon tuen palvelutarpeen arviointikäynnit ovat maksuttomia.

Omaishoidon tuki on aina henkilökohtaiseen hoitoon ja huolenpitoon annettavaa apua, ei ainoastaan kodin ulkopuolista asiointia eikä kodinhoidollisia töitä.



Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi.  
Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi.  
Puhelin 08 4591 1, Faksi 08 4591 334, [www.haapavesi.fi](http://www.haapavesi.fi)



Sosiaali- ja terveystieteiden  
**Helmi**

#### 4.2 Omaishoitajan voimavarat ja toimintakyky

Omaishoitajaksi hakeutuvan henkilön tulee olla 18-vuotta täyttänyt sekä elämäntilanteensa, terveytensä ja toimintakykynsä puolesta soveltuva omaishoitajaksi. Tarvittaessa omaishoitaja ohjataan vastaanotolle lääkärin tarkastukseen ja toimittamaan lääkärinlausunto terveydentilastaan ja kyvystään toimia omaishoitajana. Hänen tulee kyetä kantamaan kokonaisvastuu hoidettavasta. Omaishoidon tukea ei myönnetä, jos hoitajalla on päivittäisiä toimintoja haittaava dementoiva sairaus tai mielenterveyden ongelma. Omaishoidon tukea ei myönnetä, mikäli hoitajalla on päihteiden väärinkäyttöä tai jos hoitajan terveydentila rajoittaa häntä toimimasta omaishoitajana, vaikka rinnalle voitaisiin järjestää riittävä määrä hoidettavalle tulevia palveluja ja tukea. Mikäli omainen tai muu läheinen toimii vaikeavammaisen henkilökohtaisena avustajana hän ei voi toimia samaan aikaan omaishoitajana (Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (380/1987)).

Mikäli omaishoitaja käy työssä kodin ulkopuolella on hänen ilmoitettava, miten hoidettavan hoito järjestetään hoitajan työssäkäynnin aikana.

### 5 MYÖNTÄMISPERUSTEET

Ympäri vuorokautinen sidonnaisuus tarkoittaa, että omaishoitajan on huolehdittava hoidettavastaan kaikkina vuorokauden aikoina.

Jatkuva päivittäinen sidonnaisuus tarkoittaa, että hoidettava tarvitsee huolenpitoa päiväsaikaan niin runsaasti, että omaishoitaja huolehtii pääsääntöisesti aamusta iltaan ja vastaa myös yövalvonnasta.

Hoitopaikan tulee olla terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva.

Omaishoidon tuen saamisen edellytyksenä eivät ole diagnoosi tai testitulokset vaan hoidettavan hoitoisuus, joka arvioidaan alkuarvioinnissa. Omaishoidon tuki voidaan myöntää määräaikaisena, kun kuntoutuminen on vielä kesken ja/tai lapsi/nuori ei vielä osaa itse hoitaa omaa sairauttaan.

Kehitysvammaisten kohdalla sovelletaan kokonaisarviota heidän päivittäisen hoivan ja huolenpidon, sekä ohjauksen ja valvonnan tarpeesta ja sitovuudesta. Kehitysvammaisten kohdalla apuna käytetään erityishuollon palvelusuunnitelmaa. Kehitysvammaisten toimintakykyä arvioidaan myös suhteessa muihin omaishoidon tuen piirissä oleviin kehitysvammaisiin.

Lapsella tulee olla vaikea liikuntakyvyn ongelma, vaikea kommunikaatio-ongelma tai hän tarvitsee erityisen vaativia hoitotoimenpiteitä. Oikeutta omaishoidon tukeen ei ole, jos hoidettavan avun tarve on pääasiassa sanallista ohjausta ja muistuttelua, hoidettavalla ei ole ongelmia liikkumisessa tai kommunikaatiossa, eikä hoidettava tarvitse erityisiä vaativia hoitotoimenpiteitä, eikä avun tarve ole ympärivuorokautista. Päätöksen teon tukena



Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi.  
Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi.  
Puhelin 08 4591 1, Faksi 08 4591 334, [www.haapavesi.fi](http://www.haapavesi.fi)



Sosiaali- ja terveyspiiri  
**Helmi**

käytetään toimintakykyarviointi-kaavaketta, lääkärinlausuntoja sekä muita hoitoisuuteen liittyviä lausuntoja.

## 5.1 Hoitoisuusryhmät yli 18-vuotiaat

### 5.1.1 I Hoitoisuusryhmä 408,11 €/kk

Paljon päivittäistä hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa tarvitsevat henkilöt

Hoidettava tarvitsee paljon hoitoa (hoidollisia toimenpiteitä), huolenpitoa, ohjausta ja valvontaa useissa henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa. Henkilökohtaisia toimintoja ovat mm. ruokailu, lääkehoito, liikkuminen, pukeutuminen, wc-käynnit, peseytyminen ja muu hygienian hoito. Hoidon- ja huolenpidontarve on jatkuvaa. Hoidettava voi asua yksin ja voi olla yksin päivittäin 4–5 tuntia eikä tarvitse säännöllisesti apua yöllä. Hoidettava tarvitsee hoitajan apua kuitenkin useita kertoja päivässä, hoitajan paikalla olo hoidettavan luona ei ole omaishoidontuen myöntämisen peruste. Päävastuu hoidosta on omaishoitajalla. Omaishoidontuen vaihtoehtona olisi palveluasuminen. Mikäli hoidettava ei olisi omaishoidon piirissä, hän tarvitsisi yksin asuessaan runsaasti päivittäisiä koti- ja tukipalveluja. Hoidon sitovuus on siten verrattavissa palveluasumiseen tai tehostettuun kotihoitoon.

Peseytyminen:	Hoidettavaa on motivoitava tai houkuteltava pesulle, eikä peseytyminen onnistuu ilman fyysistä avustamista tai ohjausta. Pesutilanteessa tarvitaan omaishoitajan läsnäoloa.
Ruokailu:	Hoidettava tarvitsee fyysistä avustamista tai ohjausta ruokailussa.
Liikkuminen:	Hoidettava liikkuu avustettuna tai tarvitsee omaishoitajalta ohjausta liikkumiseen.
Lääkitys:	Omaishoitaja huolehtii lääkehuollon toteutumisesta täysin tai hoidettava vaatii muistutusta tai ohjausta (ei osaa/pysty itse huolehtimaan oikea-aikaisesta lääkkeiden otosta).
Pukeutuminen:	Hoidettava tarvitsee fyysistä avustamista tai ohjausta säänmukaisessa/asianmukaisessa pukeutumisessa.
WC-toiminnot:	Hoidettava tarvitsee fyysistä avustamista tai ohjausta.
Muut hoidolliset toimenpiteet:	Hoidettava tarvitsee vähintään kerran päivässä erilaisia terveyden- ja sairaanhoidollisia toimenpiteitä, eikä hän suoriudu niistä itsenäisesti. Hoidettavalla ei voi olla käytössä runsaasti muita palveluja. Lisäksi hoidettavalle tehdään RAI-arvio ja/tai muistitesti. Muistisairautta arvioitaessa ikä ei ole rajoittava tekijä.





Hoidon sitovuus:

Hoidettava tarvitsee ja saa useamman kerran päivässä omaishoitajalta fyysistä ja ohjauksellista hoitoa ja huolenpitoa vähintään kolmessa henkilökohtaisessa toiminnossa, hoidettavan öinen avun tarve on satunnaista tai sitä ei ole. Hoidettava voi olla yksin päiväsaikaan yhtäjaksoisesti 4–5 tuntia.

TAI

Hoidettava ei pysty olemaan/asumaan yksin psyykkisistä syistä. Lähes jatkuva perusteltu valvonnan tarve syntyy siksi, että hoidettava on esimerkiksi eri syistä vaaraksi itselleen tai muille. Esimerkkinä on vakavasti itsetuhoiset psyykkisesti sairaat. Henkilökohtaisista toiminnoista hoidettavat selviytyvät usein lähes itsenäisesti.

Omaishoitaja voi käydä kokopäivätyössä, jos hoidettavan turvallinen ja asianmukainen hoito on järjestetty päivän ajaksi. Omaishoitajan on esitettävä selvitys, miten hoidettavan hoito on järjestetty työssäkäynnin ajaksi.

Tuen ulkopuolelle jäävät ne asiakkaat, joiden avuntarve kohdistuu pelkästään asiointiin ja kodinhoitotehtäviin.

Kehitysvammaisista tähän hoitoisuusryhmään kuuluvat ne, joiden hoito terveeseen vastaavan ikäiseen verrattuna on sitovaa ja vaativaa.

Arvioinnissa käytetään toimintakyky mittareita ADL, IADL, MMSE, RAI.

### 5.1.2 II Hoitoisuusryhmä 562,53 €/kk

Runsasta päivittäistä hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa tarvitsevat henkilöt

Hoidettava tarvitsee runsaasti hoitoa, huolenpitoa, ohjausta ja valvontaa useimmissa henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa. Hoidettava ei kykene itsenäiseen asumiseen. Hoidettava tarvitsee hoitajan apua vuorokauden eri aikoina, säännöllisesti myös yöllä. Omaishoitaja tekee itsenäisesti hoidettavan tarvitsemia säännöllisiä vaativia sairaanhoidollisia toimenpiteitä. Päävastuu hoidosta on omaishoitajalla. Omaishoidontuen vaihtoehtona olisi tehostettu palveluasuminen.

Peseytyminen:	Hoidettava tarvitsee fyysistä avustamista peseytymisessä. Hoidettava voi kyetä tekemään jo-tain itsekin, mutta vahvasti tuettuna.
Ruokailu:	Hoidettava tarvitsee syöttämistä tai vahvaa avustamista ruokailussa. Hän ei selviydy itsenäisesti ruokailusta.
Liikkuminen:	Hoidettava tarvitsee huomattavasti ohjausta (ei löydä paikkoja kotona) tai fyysistä apua liikkumisessa



	(esimerkiksi ei pääse ylös vuoteesta tai tuolilta ilman apua).
Lääkitys:	Omaishoitaja vastaa säännöllisesti lääkehuollon turvallisesta ja oikea-aikaisesta toteutumisesta sekä lisälääkityksen antamisesta.
Pukeutuminen:	Fyysinen avustaminen ala- ja ylävartalon pukeutumisessa, vaatii omaishoitajan kokoaikaisen läsnäolon.
WC-toiminnot:	Fyysinen avustaminen WC-toiminnoissa tai inkontinenssisuojan vaihdossa.
Muut hoidolliset toimenpiteet:	Hoidettava tarvitsee erilaisia hoidollisia toimenpiteitä useamman kerran päivässä, eikä hän suoriudu niistä itsenäisesti. Hoidettavalla ei voi olla käytössä runsaasti muita palveluja. Lisäksi hoidettavalle tehdään RAI-arvio ja/tai muistitesti. Muistisairautta arvioitaessa ikä ei ole rajoittava tekijä.

#### Hoidon sitovuus:

Hoidettava tarvitsee ja saa fyysistä hoitoa ja huolenpitoa omaishoitajalta neljässä-viidessä päivittäisessä henkilökohtaisessa toiminnossa ja hoidettavalla on yöllistä avuntarvetta. Tämä edellyttää, että omaishoitaja herää ja nousee auttamaan hoidettavaa. Hoidettava voi olla yhtäjaksoisesti yksin korkeintaan 2–3 tuntia. Hoidon sitovuus edellyttää omaishoitajan ja hoidettavan asuvan samassa taloudessa ja omaishoitaja ei voi käydä kokopäivätyössä.

#### TAI

Hoidettavan hoitaminen on haasteellista ja hoidettava tarvitsee perustellusta syystä jatkuvaa valvontaa ja tilanteita pitää osata ennakoida. Haasteellisuus ja valvonnan tarve voi aiheutua mm. aggressiivisesta käytöksestä, aistitoimintojen huomattavasta heikkenemisestä ja/tai psyykkisen /kognitiivisen toimintakyvyn alenemisesta.

Kehitysvammaisista tähän hoitoisuusryhmään kuuluvat ne, joiden hoito terveeseen vastaavan ikäiseen verrattuna on erittäin sitovaa ja vaativaa.

Tähän ryhmään kuuluvat myös vuorohoidossa olevat asiakkaat, joiden hoitoisuus on III asiakasryhmän mukainen.

Jotta oikeus omaishoidontuen palkkioon säilyy, vuorohoitoa voi olla kuitenkin enintään 14 vrk/ kalenterikuukausi.

MMSE 12–16



Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi.  
Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi.  
Puhelin 08 4591 1, Faksi 08 4591 334, [www.haapavesi.fi](http://www.haapavesi.fi)



Sosiaali- ja terveystieteiden  
**Helmi**

### 5.1.3 III Hoitoisuusryhmä 816,22 €/kk

Jatkuvaa ympärivuorokautista runsasta hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa tarvitsevat erityisen vaikeasti vammaiset tai sairaat henkilöt

Hoidettava tarvitsee hoitoa, huolenpitoa, ohjausta ja valvontaa kaikissa henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa. Erityisen vaikeavammaiset tai vaikeasti sairaat hoidettavat, jotka tarvitsevat ympärivuorokautista hoitoa. Omaishoitaja asuu omaishoidettavan kanssa eikä hoidettavaa voi jättää ilman valvontaa. Hoitotyö edellyttää hoitajan kokopäiväistä työpanosta ja hoitovastuuta ympärivuorokautisesti. Omaishoidon tuen vaihtoehtona olisi pysyvä laitoshoido, sairaalahoito tai vaikeasti vammaiselle henkilölle tarkoitettu erityistason vaativa tai tehostettua palveluasumista tarjoava asumisyksikkö. Vaihtoehtoisesti omaishoitaja on mahdollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana lyhytaikaisesti estynyt tekemästä omaa ansiotyötään.

Peseytyminen:	Hoidettava tarvitsee runsaasti apua peseytymisessä: omaishoitajan on siirrettävä hänet pyörätuolilla tai nostolaitteella pesulle, pestävä sänkyyn tai talutettava pesupaikalle ja pestävä täysin.
Ruokailu:	Omaishoitajan on huolehdittava ruokailusta joko syöttämällä tai avustamalla vieressä ruokailun ajan.
Liikkuminen:	Hoidettava on täysin autettava liikkumisessa. Hänet on siirrettävä esim. pyörätuoliin tai talutettava tai hän on täysin vuoteeseen hoidettava.
Lääkitys:	Omaishoitaja vastaa säännöllisen lääkehuollon turvallisesta ja oikea-aikaisesta toteutumisesta sekä lisälääkityksen antamisesta.
Pukeutuminen:	Hoidettava on täysin autettava.
WC-toiminnot:	Hoidettava on WC-toimintojen suhteen täysin autettava.
Muut hoidolliset toimenpiteet:	Hoidettava tarvitsee vuorokauden ympäri erilaisia terveyden- ja sairaanhoidollisia toimenpiteitä, eikä hän suoriudu niistä itsenäisesti. Hoidettavalla ei voi olla käytössä runsaasti muita palveluja. Lisäksi hoidettavalle tehdään RAI-arvio ja/tai muistitesti. Muistisairautta arvioitaessa ikä ei ole rajoittava tekijä.



Hoidon sitovuus:

Hoidettava tarvitsee ja saa omaishoitajalta runsaasti ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa ainakin kuudessa yllä mainitussa päivittäisessä henkilökohtaisessa toiminnossa. Sen lisäksi hoidettava tarvitsee joka yö omaishoitajan fyysistä apua. Hoidettavan hoitotilanne edellyttää omaishoitajan ympärivuorokautista työpanosta, koska hoidettava tarvitsee perustellusta syystä jatkuvaa valvontaa ja omaishoitajan varuillaan oloa. Hoidettava voi olla yksin korkeintaan lyhyen ajan (esim. lähikaupassa käynti). Tätä hoitopalkkioluokkaa voidaan käyttää myös silloin, kun omaishoitaja on lyhytaikaisesti (alle puoli vuotta) estynyt tekemästä työtään tai päätoimista opiskeluaan, koska jää hoitamaan läheistään tai omaistaan saattohoidon tai muun hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen ajaksi, eikä saa muuta korvausta ansiotulon menetykseen.

#### 5.1.4 IV Hoitoisuusryhmä 1265,81 €/kk

Korotettu omaishoidon tuki

Omaishoidon tukea voidaan maksaa korotettuna, mikäli omaishoitaja jää vakituisesta työstään palkattomalle virkavapaalle omaisensa saattohoidon, äkillisen vaikean sairauden tai vammautumisen vuoksi. Korotettua omaishoidontukea voidaan maksaa enintään kolmen (3) kuukauden ajan.

#### 5.1.5 Aikuisten omaishoidon tuen palkkiota alentavat seikat

Hoitopalkkio voidaan sopia säädettyä määrää pienemmäksi, jos hoidon sitovuus on vähäisempää kuin mitä omaishoitolain 4 §:n 1 momentissa edellytetään ja hoidon ja huolenpidon tarve on vähäistä, taikka siihen on omaishoitajan esittämä erityinen syy.

Hoitopalkkioiden II ja III maksuluokkia voidaan alentaa:

- a) jos hoidettava saa säännöllisesti kotihoidon palveluja enintään 11 h kk:ssa, hoitopalkkiota vähennetään 60 €/kk
- b) hän saa säännöllisesti kotihoidon palveluja 12–29 h/kk, vähennetään hoitopalkkiota 110 € kk:ssa
- c) hoidettavan säännöllinen vähintään 30 h/kk kotihoitoa vähentää hoitopalkkiota 150 €/kk
- d) jos hoidettavalla on vammaispalvelulain mukainen henkilökohtainen avustaja, vähennys hoitopalkkiosta suhteutetaan avustajan viikkotuntimäärään -> täysi työaika 38. 25 h/vko, hoitopalkkio asiakasryhmä I:n mukaan.
- e) jos hoidettava on säännöllisesti vuorohoidossa yli 7 vuorokautta kuukaudessa, hoitopalkkio alenee yhden hoitoisuusluokan



## 5.2 Lapset ja nuoret (0–18 vuotta)

Arvioinnissa huomioidaan lapsen ikätasosta poikkeava päivittäisen hoivan, huolenpidon, ohjauksen ja valvonnan tarve. Lisäksi arvioidaan liikuntakykyä, kommunikaatiotaitoja sekä hoitotoimenpiteiden tarvetta. Päätöksenteon tukena käytetään kotikäynnillä tehtävää hoitoisuusarviointia, lääkärinlausuntoja sekä muita hoitoisuuteen liittyviä lausuntoja. Hoidettavan hoidon ja huolenpidon tarve arvioidaan yksilökohtaisesti. Omaishoidon tuki saattaa vaikuttaa hoitajan saamiin etuuksiin ja hoitajan tulee itse tarkistaa etuuden maksajalta ennen sopimuksen tekoa tuen vaikutus.

Lasten ja nuorten omaishoidon tukeen ovat oikeutettuja vaikeasti vammaiset ja sairaat, joiden hoito terveeseen saman ikäiseen lapseen tai nuoreen verrattuna on erittäin vaativaa ja sitovaa. Omaishoitajan terveydentilan ja toimintakyvyn tulee vastata omaishoidon asettamia vaatimuksia (Laki omaishoidon tuesta 9372005, § 3).

Omaishoidon tuki maksetaan hoidon vaativuuden ja sitovuuden perusteella porrastaen.

Oikeutta omaishoidon tukeen ei ole, jos hoidettavan avun tarve on pääasiassa sanallista ohjausta ja muistuttelua, hoidettavalla ei ole ongelmia liikkumisessa tai kommunikaatiossa, eikä hoidettava tarvitse erityisiä vaativia hoitotoimenpiteitä, eikä avun tarve ole ympärivuorokautista.

### 5.2.1 Jatkuva hoidon tarve: tuki 408,11 €/kk

Hoidettava tarvitsee apua päivittäisissä toiminnoissa. Hoidettavaa on autettava konkreettisesti pukeutumisessa ja pesuissa, tai oltava välittömässä läheisyydessä ohjaamassa sanallisesti hoidettavan toimintaa. Ruokailussa hoidettavaa on syötettävä tai ruokailua on valvottava olemalla hänen vieressään tai välittömässä läheisyydessä. Edellä mainittujen lisäksi hoidettavalla tulee olla suuria vaikeuksia kommunikoinnissa tai liikkumisessa, tai hoidettava tarvitsee vaativia hoitotoimenpiteitä tai hänellä on erityisen suuri valvonnan tarve. Valvonnan tarve voi johtua esimerkiksi epilepsiasta, vaarantajun puutteesta, psyykkisistä syistä tai hoidettavalla on vaikea psyykinen sairaus/oire, joka vaikeuttaa kodin ulkopuolella liikkumista ja sosiaalisia suhteita. Diabeetikkojen kohdalla hoidon tasapaino, kehitysikä sekä seurannan ja hoitotoimenpiteiden määrä vaikuttaa omaishoidon tuen myöntämisessä.

### 5.2.2 Runsas ympärivuorokautisen hoidon tarve: tuki 562,53 €/kk

Hoidettavan tarvitsema hoiva ja huolenpito on runsasta, eikä vastaa normaaliin ikätasoon kuuluvan avun ja huolenpidon tarvetta, koska hoidettava ei kykene toimimaan itsenäisesti vaan on lähes täysin toisen henkilön hoivan ja huolenpidon varassa. Lisäksi hoidettava voi olla vaaraksi itselleen tai muille. Hoito on täysin ympärivuorokautista. Hoidettava ei pysty olemaan yksin kuin pienen hetken. Mikäli hoidettavalle on myönnetty muita kotiin annettavia palveluja



Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi.  
Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi.  
Puhelin 08 4591 1, Faksi 08 4591 334, www.haapavesi.fi



Sosiaali- ja terveystieteiden  
**Helmi**

täyttä työaikaa vastaava aika viikon aikana tai tilapäishoitoa on omaishoidon vapaiden lisäksi yli neljä (4) vuorokautta kuukaudessa, hoitopalkkioluokka on hoitopalkkioluokan 1. mukainen.

Kaikki I. tukiluokan kriteerit täyttyvät ja omaishoitajan työ on selkeästi fyysisesti ja psyykkisesti raskasta sekä vaativampaa ja sitovampaa kuin I. tukiluokassa.

### 5.2.3 Jatkuva ympärivuorokautisen hoidon tarve: tuki 816,22 €/kk

Edellyttää omaishoitajalta jatkuvaa läsnäoloa ja erittäin runsasta hoitoa ja huolenpitoa. Hoidettava tarvitsee erityisen vaativia hoitotoimenpiteitä ja on pääasiassa kotona hoidettava (korvaa sairaalassa oloa). Palkkioluokkaa voidaan käyttää myös hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana, kun hoitaja on lyhytaikaisesti estynyt tekemästä työtä tai päätoimista opiskelua ja jää hoitamaan läheistään tai omaistaan saattohoidon tai muun hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen ajan, eikä saa muuta korvausta ansion menetyksestä.

Kehitysvammaisista tähän hoitoisuusluokkaan kuuluvat erittäin vaikeavammaiset, monivammaiset ja täysin autettavat henkilöt, joiden hoitaja on jäänyt pois työelämästä hoidettavan vuoksi eikä hoidettava ole muissa palveluissa. Hoitaja ei saa muuta korvausta ansiotulon menetyksestä.

Hoidettava tarvitsee ympärivuorokautisesti runsaasti hoitoa, huolenpitoa, ohjausta tai valvontaa kaikissa päivittäisissä toiminnoissa (esim. syöminen, pukeminen, peseytyminen, lääkityksistä huolehtiminen, wc-toimet). Hoidettavaa ei voi jättää yksin.

### 5.2.4 Korotettu omaishoidon tuki: 1265,81 €/kk

Hoito korvaa laitoshoidon.

Hoito on fyysisesti ja/tai psyykkisesti erittäin raskasta.

Hoidettava tarvitsee ympärivuorokautista hoitoa ja toisen henkilön apua esim. liikkumisessa, wc-käynneissä, peseytymisessä, pukeutumisessa, ruokailuissa ja lääkityksestä huolehtimisessa.

Hoidon sitovuutta ja vaativuutta arvioitaessa kiinnitetään huomiota päivittäisten toimintojen lisäksi kommunikaatioon sekä valvonnan ja erityisen vaativien hoitotoimenpiteiden tarpeeseen.

Hoidettava tarvitsee hoitoa myös yöaikaan. Yöaikaan tarvittava hoito on toistuvaa ja jatkuvaluonteista.

Hoivatyö edellyttää päätoimista työpanosta.

Hoidettavaa ei voi jättää yksin.

Muuta kunnan järjestämää tai myöntämää palvelua enintään 30 h/viikko



Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi.  
Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi.  
Puhelin 08 4591 1, Faksi 08 4591 334, [www.haapavesi.fi](http://www.haapavesi.fi)



Sosiaali- ja terveystieteiden  
**Helmi**

### 5.2.5 Lasten ja nuorten omaishoidon tuen palkkiota alentavat seikat

Hoitopalkkio voidaan sopia säädettyä määrää pienemmäksi, jos hoidon sitovuus on vähäisempää kuin mitä omaishoitolain 4 §:n 1 momentissa edellytetään ja hoidon ja huolenpidon tarve on vähäistä, taikka siihen on omaishoitajan esittämä erityinen syy.

Hoitopalkkioiden II ja III maksuluokkia voidaan alentaa seuraavasti:

#### II- hoitopalkkio:

Kotiin annettua palvelua taikka hoidettava viettää kodin ulkopuolella päivätoiminnassa, kuntoutuksessa tai muussa vastaavassa paikassa:

- yli 30 h/viikko tuen määrä 500 euroa/kk

#### III-hoitopalkkio:

- Kotiin annettua palvelua taikka hoidettava viettää kodin ulkopuolella päivätoiminnassa, kuntoutuksessa tai muussa vastaavassa paikassa

- yli 30 h/viikko tuen määrä 800 €/kk

## 6 PALVELUSUUNNITELMA

Omaishoitoperheen kanssa laaditaan yhteistyössä suunnitelma, johon omaishoitolain 7 §:n mukaan on kirjattava vähintään:

- omaishoitajan antaman hoidon määrä ja sisältö
- muiden hoidettavalle tarpeellisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö
- omaishoitajan hoitotehtävää tukevien sosiaalihuollon palvelujen määrä ja sisältö
- miten hoidettavan hoito järjestetään hoitajan lakisääteisen vapaan aikana
- miten hoidettavan hoito järjestetään hoitajan terveydenhoitoon liittyvien käyntien tai muun poissaolon aikana

Omaishoitajan tulee ottaa yhteyttä omaishoidon vastuutyöntekijään, mikäli omaishoitoperheen tilanteessa tapahtuu muutoksia, esimerkiksi hoidon- tai palveluntarve tai hoitajan terveys muuttuu. Tällöin tilanne arvioidaan uudelleen ja tehtyä suunnitelma tarkistetaan olemassa olevan tilanteen mukaiseksi, voimassa olevia myöntämisen perusteita noudattaen. Myös tehtyä päätöstä voidaan tarvittaessa tarkistaa ja muuttaa. Tavoitteena on, että omaishoitoperheelle tehty suunnitelma tarkistetaan kahden vuoden välein. Omaishoitajan on hyvä olla yhteydessä palveluohjaukseen, mikäli hoidettavan hoidossa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Kehitysvammaisten kohdalla omaishoidon tukeen liittyvät edellä mainitut suunnitelmaan kirjattavat asiat kirjataan palvelusuunnitelmaan, jonka laatimisesta vastaa asiakkaan kehitysvammahuollon oma vastuutyöntekijä.



Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi.  
Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi.  
Puhelin 08 4591 1, Faksi 08 4591 334, [www.haapavesi.fi](http://www.haapavesi.fi)



Sosiaali- ja terveystieteiden  
**Helmi**

## 7 OMAISHOITOSOPIMUS JA OMAISHOIDON TUEN MAKSAMINEN

Yli 65 -vuotiaiden omaishoidon tuen arviointikäynnin jälkeen kotihoidon palveluesimies valmistelee asian kuukausittain kokoontuvalle asiantuntijaryhmälle, jonka jälkeen kotihoidon palveluesimies tekee esityksestä päätöksen. Alle 65 –vuotiaiden ja kehitysvammaisten omaishoidon tuen arviointikäynnin tekee aikuissosiaalityön sosiaaliohjaaja, jonka jälkeen hän valmistelee asian ja vie sen tarvittaessa moniammatilliseen työryhmään. Sosiaaliohjaaja tekee omaishoidon tuesta päätöksen.

Omaishoidon tuesta tehdään hoitajan ja kunnan välillä sopimus, jonka liitteenä on hoito- ja palvelusuunnitelma. Sopimus on toimeksiantosopimus, joten hoitaja ei ole oikeutettu työsopimuslain mukaisiin etuuksiin. Hoitaja ei ole työsopimuslain tarkoittamassa työsuhteessa kuntaan, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan.

Omaishoidontuen hoitopalkkion maksaminen alkaa hakemuskuukautta seuraavan kuukauden alusta. Hoitopalkkio maksetaan hoitajan ilmoittamalle tilille rahalaitokseen kunkin kuukauden viimeisenä arkipäivänä. Omaishoidon hoitopalkkio on veronalaista tuloa, josta kunta suorittaa ennakonpidätyksen, eläkevakuutusmaksut ja sosiaaliturvamaksut.

## 8 OMAISHOITAJAN LAKISÄÄTEINEN VAPAA JA MUUT PALVELUT

Omaishoitajasopimuksen tehneellä on oikeus vähintään kolmen (3) vuorokauden vapaaseen sellaisena kalenterikuukautena, jona aikana hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi, vaikka hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta käyttäen kotinsa ulkopuolella järjestettyjä sosiaali- ja terveystalvituksia, kuntoutusta tai opetusta. Omaishoitajan pitäessä lakisääteisiä vapaapäiviä ei hoitopalkkion määrä vähene. Jos hoidettava on kalenterikuukauden aikana yli neljätoista (14) vuorokautta ympärivuorokautisesti hoidossa kodin ulkopuolella, hoitajalle ei kerry tältä kuukaudelta lakisääteisiä vapaapäiviä.

Omaishoitajan vapaasta ja sen järjestämisestä sovitaan omaishoidon tukea koskevassa sopimuksessa. Vapaa pyritään järjestämään hoitajan toiveiden mukaan säännöllisesti ja suunnitelmallisesti huomioiden samalla mahdollisuudet vapaan järjestämiseen. Hoitaja voi käyttää kertyneet vapaapäivät kuukausittain tai pitää kertyneitä päiviä muutoin yhtäaikaisesti. Vapaa on pidettävä sen kalenterivuoden aikana, jona oikeus vapaaseen on syntynyt. Edellisen vuoden aikana kertyneet vapaat on pidettävä viimeistään seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä.

Mikäli perhe haluaa itse huolehtia omaishoitajan vapaan järjestämisen, niin hoidosta vapaan aikana vastaavalle täysi-ikäiselle (18 v täyttäneelle) henkilölle maksetaan perusturvalautakunnan perhehoidosta vahvistaman hoitopalkkion suuruinen palkkio. Asiasta laaditaan kirjallinen sijaishoitosopimus.



Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi.  
Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi.  
Puhelin 08 4591 1, Faksi 08 4591 334, [www.haapavesi.fi](http://www.haapavesi.fi)



Sosiaali- ja terveystalvituksia  
**Helmi**



Hoidettavalla tai omaishoitajalla ei ole ehdotonta oikeutta valita vapaan aikaisen hoidon palvelumuotoa.

Palveluista, joita kunta järjestää hoidettavalle omaishoitajan lakisääteisen vapaan (3 vrk/kk) ajaksi ja jotka korvaavat omaishoitajan antamaa hoitoa ja huolenpitoa, hoidettavan maksettavaksi voi tulla enintään omavastuuosuus, joka vuonna 2020 on 11,40 €/vrk. Muista hoidettavan saamista palveluista peritään hoidettavalta asiakasmaksulain mukaiset ja perusturvalautakunnan vahvistamat asiakasmaksut.

Esimerkiksi: hoidettava on omaishoidon vapailla yli kolme (3) vuorokautta, kolmesta (3) vuorokaudesta peritään omavastuuosuus 11,40 €/vrk ja muista vuorokausista normaali asiakasmaksu 37,00 €.

Omaishoidon tuen hoitopalkkiota ei oteta tulona huomioon muita sosiaalietuuksia myönnettäessä. Omaishoitajan lakisääteisen vapaan aika järjestetyistä palveluista perityt maksut ovat kokonaan asiakasmaksulain 6 a §:ssä (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (737/1992)) tarkoitetun maksukaton ulkopuolella.

### 8.1 Vuorohoito

Lyhytaikainen vuorohoito järjestetään pääsääntöisesti sosiaali- ja terveystieteiden Helmen omissa yksiköissä. Lisäksi vuorohoito voidaan järjestää perhehoidossa tai yksityisessä hoitokodissa. Vuorohoidosta päättää asumispalveluiden palveluesimies.

### 8.2 Kotiin menevä perhehoitaja

Sosiaali- ja terveystieteiden Helmessä perhehoito toteutetaan toimeksiantosopimussuhteisena. Perhehoitaja on käynyt Perhehoitoliiton suosittaman perhehoitajakoulutuksen.

Perhehoitajalle maksetaan perusturvalautakunnan vahvistama perhehoidon hoitopalkkio ja kulukorvaus.

### 8.3 Läheisten antama sijaishoito

Sosiaali- ja terveystieteiden Helmi voi järjestää omaishoitajan vapaan aikaisen hoidon tekemällä tehtävään soveltuvan henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen. Sijaishoitajalta edellytetään samat vaatimukset kuin omaishoitajalta. Sopimuksessa henkilö sitoutuu huolehtimaan omaishoitajan vapaan aikaisesta sijaishoidosta. Sopimus voidaan tehdä toistaiseksi voimassa olevaksi tai määräaikaiseksi. Sijaishoitajan ei tarvitse olla hoidettavan omainen tai muu läheinen henkilö. Pääsääntöisesti sijaishoitajana ei voi toimia hoidettavan kanssa samassa taloudessa asuva henkilö. Sijaishoitaja ei ole työsopimuslain tarkoittamassa työsuhteessa sosiaali- ja terveystieteiden Helmeen, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan. Hoitajan työoikeudellinen asema sekä eläke- ja tapaturmavakuutus on vastaava kuin omaishoitajan, omaishoito lain 10 §:n mukaisesti. Sijaishoito järjestetään hoidettavan kotona



ja hoidon on oltava hoidettavan edun mukaista. Sijaishoidon on turvattava hoidettavan hyvinvointi, terveys ja turvallisuus. Sijaishoito edellyttää sekä omaishoitajan että hoidettavan suostumusta.

Toteutuneet sijaishoitopäivät ilmoitetaan erillisellä lomakkeella vastuutyöntekijälle viimeistään seuraavan kuukauden toisella viikolla tai heti sijaishoitajakson jälkeen. Hoitopalkkio maksetaan takautuvasti sijaishoitajan lähettämän laskun perusteella kuukauden viimeinen päivä. Sijaishoidonpalkkio on veronalaista tuloa.

#### 8.4 Kotihoidon tukipalveluna

Kotihoidonpalveluohjaajan kanssa sovitaan erikseen kotipalvelusta.

#### 8.5 Lyhyt aikainen päivätoiminta

Päivätoimintaa toteutetaan Palvelukeskus Paakkilanhovin alakerrassa kolmena päivänä viikossa.

Omaishoitajan vapaana pidettävästä päivätoiminnasta peritään 11.40 €/kerta vuonna 2020. Palvelusta sovitaan erikseen kotipalveluohjaajan kanssa.

#### 8.6 Omaishoitoa tukevat palvelut

Omaishoitoa tukevia palveluja ovat esimerkiksi kotihoito, kotihoidon tukipalvelut, tilapäishoito, asunnon muutostyöt, hoitotarvikkeet, kuljetuspalvelut, apuvälineet, moniammatillinen kotikuntoutus tai henkilökohtainen apu. Omaishoitoperheen tarvitsemat ja/tai heille myönnetyt palvelut kirjataan tehtyyn suunnitelmaan. Suunnitelmaan kirjatut palvelut eivät ole lupaus palveluiden järjestämisestä vaan suunnitelma tarvittavista palveluista.

Omaishoitajaa tukevia palveluja ovat Sosiaali- ja terveyspiiri Helmen järjestämänä omaishoitajan mahdollisuus maksuttomaan kahden vuoden välein toteutuvaan hyvinvointi- ja terveystarkastukseen sekä aikuisten ja ikäihmisten omaishoitajille suunnattu OVET-valmennus. Omaishoitajaa tukevia palveluita ovat myös kolmannen sektorin tuottamat palveluja tukimuodot kuten vertaistuki, lomat, virkistys, koulutus ja sopeutumisvalmennus.



Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi.  
Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi.  
Puhelin 08 4591 1, Faksi 08 4591 334, [www.haapavesi.fi](http://www.haapavesi.fi)



Sosiaali- ja terveyspiiri  
**Helmi**

## 9 SEURANTA JA YHTEYDENPITO

Omaishoidon hoito- ja palvelusuunnitelma (omaishoidon tuen suunnitelma) päivitetään vähintään kahden vuoden välein ja tarvittaessa asiakkaan, omaisen tai sosiaali- ja terveydenhuollon henkilön pyynnöstä. Omaishoitosopimuksen jatkuminen edellyttää hoito ja palvelusuunnitelman päivittämistä. Päivittäminen tehdään ensisijaisesti hoidettavan kotona, perustellusta syystä päivitys voidaan tehdä myös muussa sovitussa paikassa. Muutokset hoitopalkkion tukiluokassa tulevat voimaan yhteydenotosta/vireillepanosta aikaisintaan seuraavan kalenterikuukauden alusta.

## 10 OMAISHOIDONTUEN MAKSUN KESKEYTYMINEN JA SOPIMUKSEN IRTISANOMINEN

Omaishoitosopimuksen irtisanomisessa noudatetaan omaishoidon tuesta annetun lain 9 §:n säännöksiä. Sosiaali- ja terveystieteiden Helmi voi irtisanoa omaishoitosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden kuukauden kuluttua.

Omaishoitaja voi irtisanoa omaishoitosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kuukauden kuluttua.

Omaishoitosopimus on mahdollista purkaa välittömästi, jos sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai omaishoitajan terveyden tai turvallisuuden.

Määräajaksi tehty sopimus lakkaa ilman irtisanomista määräajan päättyttyä.

Jos hoidettava siirtyy ympärivuorokautiseen hoitoon, päättyy omaishoitosopimus ja tuen maksaminen heti.

Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito hoidettavan terveydentilan muutosten takia käy tarpeettomaksi (hoidettavan kuollessa maksetaan omaishoidon tukea kyseisen kuukauden loppuun saakka). Omaishoidontuki päättyy tällöin ilman erillistä irtisanomista.

Mikäli omaishoitopalkkiota haettaessa tai omaishoitosopimuksen voimassa ollessa on annettu virheellisiä tietoja, voidaan omaishoidon tuki lakkauttaa ja maksetut palkkiot periä takaisin.



Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi.  
Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi.  
Puhelin 08 4591 1, Faksi 08 4591 334, [www.haapavesi.fi](http://www.haapavesi.fi)



Sosiaali- ja terveystieteiden  
**Helmi**

Tiedustelut ja hakemusten palautukset:

Yli 65 -vuotiaiden omaishoidontuki:

Hoito- ja hoivapalvelupäällikkö Marko Niiranen puh. 044 7591 276 sähköposti:  
[marko.niiranen@haapavesi.fi](mailto:marko.niiranen@haapavesi.fi)

Palveluesimies, kotihoito: Minna Kanula puh. 044 7591 510 sähköposti:  
[minna.kanula@haapavesi.fi](mailto:minna.kanula@haapavesi.fi)

Palveluesimies, asumispalvelut: Elisa Mäkikangas puh. 044 7591 610 sähköposti:  
[elisa.makikangas@haapavesi.fi](mailto:elisa.makikangas@haapavesi.fi)

Palveluesimies, Pyhäntä: Helena Paakki puh. 044 7591 018 sähköposti:  
[helena.paakki@haapavesi.fi](mailto:helena.paakki@haapavesi.fi)

Alle 65-vuotiaiden ja kehitysvammaisten omaishoidontuki:

Sosiaaliohjaaja Piia Ylimäki puh. 044 7591 157 sähköposti: [piia.ylimaki@haapavesi.fi](mailto:piia.ylimaki@haapavesi.fi)

POSTIOSOITTEET:

Yli 65-vuotiaat: Palvelukeskus Paakkilanhovi, Kirkkotie 17, 86600 Haapavesi

Alle 65 -vuotiaat: Haapaveden kaupunki/Sosiaalitoimisto, PL 40, 86601 Haapavesi



Haapaveden kaupunki, PL 40, 86601 Haapavesi.  
Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi.  
Puhelin 08 4591 1, Faksi 08 4591 334, [www.haapavesi.fi](http://www.haapavesi.fi)



*Sosiaali- ja terveystyö*  
**Helmi**